

Marijikin ogravec

Izhaja vsak mesec 8.

Vrežuje ga na čast Deteti Marijiki: Klekl Jož., vp. pleb., Črensovec
Cena: na skupni naslov 4 Din letno, na posamezni naslov: za naročnike Novin i Mar. Lista 5 Din. Za naročnike samo Mar. ogravec. 10 Din letno. V inozem. se pošilja z M. Listom brezplačno.

Marijikin darivanje.

(Nov. 21.)

Gda je Marijika bila tri leta stara, jo je njena mamika, sv. Ana, odnesla v cerkev, da bi v celoj mladosti tam ostala. Zakaj je to včinila sv. Ana? Bog je tak določo. Marijika je bila pozvana, ka bo ednok mati boža, mati našega Odrešenika, Jezusa Kristuša. Najsvetejša služba je to i največša čast. Marijika se je mogla na njo pripraviti. Najlepše se je pa pripravila v cerkvi, gde je dosta molila, sv. Pismo čtela, za božo službo v cerkvi čistila i vse pripravljala, pri njej pobožno bila nazoči pa z ednim skrbela za siromake. To je Marija delala v cerkvi. Isto moreš i ti delati, drago dete. V cerkev hodiš, da se pripraviš za veliko delo, za vstop v nebesko kraljestvo. K Jezusu i Mariji se paščiš. Samo tak prideš k njima, če boš v cerkvi mo-

lilo, si z Jezušom zgučavalo, če boš v cerkvi, gde je Jezuš doma i kama vsigdar gleda Marija na svojega Jezuša čtel z molitvene knige i če trbe boš tudi kaj častilo v njej, pa če boš siromake ljubilo i se ne boš ž njih norčalo. Tak se pripraviš, drago detece, za nebesko hišo, gde boš na veke veselo perbivalo pri Jezusi i Mariji.

Advent.

Reč advent pomeni prihod. Mislimo naimre na prihod Kristušov v najsvetejšoj noči na zemlo, v sivoj davnini v betlehemskoj votlini. Spomin toga dogodka obhajamo vsako leto. Na prihod Jezušov se pa moramo primerno pripraviti. Advent je ravno čas priprave.

Gospodov prihod naj bo za nas najveselejši dogodek. V nas naj zbudi pričakovanje i želo po ljubom Jezusi. To čutenje šče Cerkev v nas zbuditi v Adventi. Slika nam tmico, v šteroj je blodilo ljudstvo v Starom zakoni i čakalo na Odkupitela. Trije velki zastopniki zbujajo hrepenenje po Jezusi: nekdaž izraelskomi narodi, zdaj pa nam kristjanom: Prorok Izaja, ki bi ga lejko zvali za evangelišta staroga zakona. Ivan Krstiteo, glasnik Jezušovoga prihoda, nam zazava: »Pripraviti pot Gospodi! Ka je krivo, naj se zravna.« O, da njegov glas ne bi bio glas kričечега v püstini, nego da bi ga poslušali i se pripravili vsi za prihod Kristušov! Tretji glasnik Jezušovoga prihoda je njegova presveta Mati Marija. Ona je bila vse življenje tesno združena z Jezušom. Zato naj nas ona vodi, da se lepo pripravimo za prihod njenoga Sina. V te namen imamo na čast blažene Device Marije posebne mešne molitve, ki se molijo pri »zorjenicaj«. Zorjenice so lepa krščanska navada: v tmici idemo v razsvetleno cerkev, kde pride Bog na oltar — kak je pogansko i izraelsko ljudstvo v tmici blodeč šlo nasproti Zveličiteli.

Priprava na Gospodov prihod je izražena v boloslůžji: Advent ma spokoren značaj. Mešna obleka je vijolčasta (modra) — znamenje pokore (pri zorjenicaj je bela, ar se tū z Marijov veselimo rojstva Jezušovoga). Oltar je brez cvetja, da bo zato telko lepše opravljeni v zelenje ob Božiči.

Pripravimo srca za boži prihod! Operimo si dūše v stūdenci sv. spovedi. Z belimi dūšami, lejkih korakov, veseloga srca stopimo pred Božič.

Božični svetki.

Naše veselo pričaküvanje se bo spunilo. Prišeo bo vsemogočni Bog z nebes na to našo siromaško zemlo. Radiüje se nam srce. Slovesno nam je v düšaj ...

Sveti večer ... Beli sneg, v tmico odete hiše, mir plava nad zemlov, svetlošča je v oknaj, pri jaslicaj v toploj sobi lüdje po-božno gledajo sveto Dete, mile pesmi se zdigavlejo do nebes.

Drobtina nebeskoga blaženstva je prišla na zemlo ...

Sveti den. Ne čakamo ga doma. V noči se napotimo v okinčano cerkev, kde doživemo pravi istinski prihod Boga pri svetoj meši. Mati Cerkev šče te den tüdi z vünešnjimi znamenji pokazati čast Bogi, pridocemi na svet. Cerkev — boža hiša se blešči v svetlobi sveč, oltar v zelenji i zlati, leskečejo se snežnobela ali zlatorumena mešniška oblačila, orgole mogočno donijo, zvonovi slovesno pozvanjajo, mile pesmi se glasijo, srca vernikov spevlejo: »Dika Bogi na visini.«

Že papa Gregor Veliki († 604) je dovoló za božični den tri sv. meše. V polnočnici — angelskoj meši čüjemo v evangeliji poročilo o Jezušovem rojstvi. Mešne molitve so pune zahvalnosti za to preveliko skrivnost. Pri zorjenici — pastirskoj meši s pastiri vred pozdravljamo Jezüša. Velka sv. meša je nad vse slovesna, evangelij pripovidadve o božoj Reči i Svetlosti, ki je prisijala na svet.

Sveti štefan. Bio je prvi mantrnik za Jezüša. S svojim živlenjom je potrdo vero v božanstvo Jezüšovo. Njegova smrt je bila za njega vesela: njegov smrtni den njemi je bio rojstni den za nebesa. O, da bi naše življenje bilo takše, da bi se končalo z veselov smrtjov!

Sveti Janoš. Bio je Jezüšov najlühlblenejši apoštol, zato je njegov god blüzi Jezüšovomi rojstnomi dnevi. On je zastopnik vseh čistih düš. Navuk za nas: čisti človek je blüzi Bogi.

Nedužna deca. Trpela so zavolo Jezüša. Zato pa so pri njem srečna na veke. Po Jezüšovom rojstnom dnevi zdaj obhajamo že drugoč den mantrnikov. Vidimo s toga, da če ščemo k Jezüši, se ne branimo trpljenja.

Sveti božični čas je najprisrčnejši v cerkvenom leti. Niedno dobro katoličansko srce nemre ostati k Božiči mrzlo. O, da bi nas toplota Jezüšove bližine ohranila tople v lübezni: v lübezni

do svoje nemrtelne duše, v lübezni do prijatelov, v lübezni do sovražnikov, v lübezni do vsakoga človeka i tak v lübezni do Njega, ki je Lübezen sama!

Cerkveno leto.

Naravno leto je prispodoba za cerkveno leto. Naravno leto se ravna po sunci, cerkveno leto po nebeskom sunci — božem Zveličiteli. Kristuš je sunce, okoli šteroga se süčejo vsi svetki i dnevi cerkvenoga leta. Svetlobe i toplote sunca nemremo spoznati v ednoj samoj vöri. Tak tüdi nemremo spoznati vse veličine bože svetosti i lübezni, ki se kaže v odrešenji, v ednoj samoj svetoj meši, nego skoz celo cerkveno leto.

Najglavnejši i najstarejši del cerkvenoga leta je svetek odrešenja — Vüzem. Pomali je nastanola priprava za te svetek i za njim je sledio zaključek. Tak je nastao vüzemski svetešnji krog; to je bilo že v 3. stoletji. Na ednaki način je nastao v 4. stoletji božični svetešnji krog: središče so božični svetki, pred njimi priprava, za njimi zaključek. Tak razdelimo cerkveno leto na dve velikivi dobi:

I. božična doba s tremi deli: 1.) priprava je advent, ki ma 4 nedele; 2.) nato sledi glavni svetek: božič, za njim so obrezavanje, razglašenje, svečnica; 3.) zadnji del božične dobe obsega 2 do 6 nedel po Treh kralaj (razglašenji).

II. vüzemska doba ma tri dele: 1.) priprava: predpostni čas 17 dni (3 nedele), postni čas do tihe nedele, s šterov se začne pasijonski ali trpljenja čas, nato velki tjeden; 2.) te del obsega svetke same v časi 7 tjednov: v začetki najvekši svetek Vüzem, n akonci Risale; 3.) čas po Risalaj, ki ma 23 do 28 nedel.

Tive dve velikivi dobi cerkvenoga leta bi lejko primerjali dvema gorama, na šterivi romamo vsako leto.

Božična doba je prva gora. Priprava-advent, to je pot na goro. Ta pot je težavna — advent ma spokoren značaj. Pridemo na vrh gore — to so božični svetki. Na vrhi sija lepo sunce v naših srcaj i cerkvaj je te svetešnje dni vse bole slovesno. Dühovnik ma belo obleko — znamenje veselja. Pot doli gore so nedele po Treh kralaj. Nalejci stopamo doli po bregi, čütimo

se okrepčane — tak je v naših srcaj lejko, kda se po nedelaj i po svetkaj spominamo božične radosti.

Vüzemska doba je drüga gora. Pot na goro je čiduže bole strma i žmetna — znamenje, da se bližamo vrhi. Tak se stopnjüje tüdi priprava na Vüzemske svetke predpost, post, pasijonski ali trpljenja čas, velki tjedon — kem bliže smo Vüzmi, tembole moramo delati pokoro i misliti na Jezušovo trpljenje. Pridemo na goro — tü je vüzemski svetek. Sunce je najbole svetlo na toj gori — k Vüzmi se nam najbole razodeva naskončna boža lübezen. Dugo smo na toj gori, kak da bi se ne mogli navžiti lepote sunca — 7 tjednov živimo ob veseloj misli v Kristušovo i naše vstajenje. Obhajamo spomin prihoda sv. Düha — Risale. Nato idemo doli z gore, puni veselih spominov — po Risalaj se začne čas, v šterom premišlavlemo i se pripravlammo na drügi prihod Kristušov pri našoj smrti. V časi, ki ma 23 do 28 nedel, se počasi bližamo k zatoni cerkvenoga leta. Na toj hoji z gore so šče lepi kraji — svetki sv. Trojstva, Telovo, Srce Jezušovo.

V cerkvenom leti so nastali poleg teh svetkov, ki so naravnost v zvezi z našim odrešenjom, šče spomini svetnikov, po šterih naj mi zravnamo svoje življenje, da bomo postanoli deležni odrešenja. Cerkev postavlja pred nas prelepi vzor Marijin, kaže nam zgledé apoštolov, mantrnikov, spoznavalcev, devic.

Nekaj prelepoga je cerkveno leto v katoličanskoj Cerkvi! Vpoglobimo se v spoznavanje cerkvenoga leta, da bo naše življenje skoz celo leto v tesnoj zvezi z življenjom Cerkve!

Po katoličanskem svetü.

Katoličanski Maribor. Po celoj obširnoj škofiji lavantinskoj so se letos obslužavale velke slavnosti v spomin 1900 letnice Odrešenikove smrti. Tüdi središče i stolica püšpekiye je dostojno proslavila te svetovno zgodovinski dogodek.

Mesto Maribor ma okoli 35.000 prebivalcov, velka večina od teh je katoličanov. Zanima Vas gotovo, kak je poskrbljeno za düše katoličanskih Mariborčanov. V varoši so tri fare. Prva je stolna z lepov gotičnov cerkvijov sv. Ivana Krstitela. Tü je ško-

fijski sedež i kapitel, to je, zbor kanonikov. Druga fara je frančiškanska, ki ma prekrasno, novo baziliko Matere milosti z velikim kloštrom. (»Bazilika« je posebni naslov cerkve, ki ga podelijo sv. oča neštemim cerkvam, ki so posebno lepe. V Sloveniji mamó poleg te ešče edno baziliko, naimre Marije lurške v Rajhenburgi ob Savi.) Tretja farna cerkev je sv. Magdalene. Poleg farnih cerkev so šče túdi druge. V Studencih je cerkev sv. Jožefa, v šteroj opravljajo božo službo kapucini. Ne daleč od Magdalenske pa majo svojo hišo z lepov, pa moderno napravlenov kapeló Kristuša Krala očetje jezuiti, ki so v Maribori komaj šče dobro leto. V načrti majo zidati novo cerkev, ki je za tisti kraj resan potrebna. Blúzi stolnice je šče bogoslovna ali seme-niška cerkev sv. Alojzija z bogoslovjem.

V vseh teh božih hišah so se vršile priprave za proslavitev 1900 letnice odrešenja, ki se je obhajala na svetek Kristuša Krala dne 29. oktobra. Te den dopoldne so Prevzvíšeni g. púšpek predgali v stolnici, nato pa so meli slovesno sv. mešo. Víšek slavnosti je bio popodnevi. Od vseh drúgih cerkvi so prihajale procesije k stolnici, kde so bile litanije presv. Srca Jezušovoga. Nato se je ob 5. vóri začnola procesija. Bila je izraz misli vseh odločnih katoličanov, ki so šli v procesiji, naime: Pokazati ščemo da smo verni, da ščemo in zahtevamo, da Jezuš ne prebivle zaprt v cerkvaj, nego da zavlada túdi v javnosti! Vsa procesija je bila izraz zahteve: Povsod ščemo Boga. Katoličani najrazličnejših stanov so javno hvalili in prosili Kristuša Krala, da nam, našoj katoličanskoj Cerkvi pomaga v težkom časi. — Bila je procesija, ki se zlepa ne vidi. Najprej so šli kapucini in magdalenski farniki, zatem srednja šola, šolske sestre, bogoslovci, dúhovniki kanoniki, nato Prezišeni krezoškof z Najsvetejšim — Vladarom nebes in zemle, zastopstvo oblasti, frančiškanski farniki, med njimi v uniformaj skupina Klaric in Frančiškovih križarov, ogromna množina lúdstva. Procesija je šla po varóši z gorečimi svečami, s spevanjom in med zvonenjóm. Večerni mrak je legeo na zemlo, kda se je procesija povrnola k stolnici, kde je bio napravleni veliki križ. Vsa vnožina se je posvetila božemi Krali. Nato se je verni narod razišeo, noseč v srcaj vero i lúbah do našega Odrešenika.

Sвета ноќ.

Pred božjim časom ni bilo svete noči. Bila je noč vsa temna in strašna s težkim preklenstvom nad vsem človeštvom, noč greha in sovraštva brez vsake ljubezni po vsej zemlji — posledica upora proti Bogu. Bila je noč suženjstva satanovega nad bednim človeštvom.

Čas se je napolnjeval, trpljenje je raslo, človeštvo se je krivilo pod težo greha in temne sile. In v tem bednem, v trpljenju prekvašenem človeštvu se je rodila želja po odrešenju. Vzklilo je hrepenenje po luči, zakaj v temi tava joče človeštvo je zabredlo, zašlo do prepada in ni vedelo za rešitev.

Čas se je dopolnjeval in želja po razsvetlitvi temne, grozne noči je rasla in se dvigala proti nebu, zakaj na zemlji ni bilo rešitve:

Rosite nebesa od zgoraj!

Izmučena do skrajnosti, vsa izčrpana in bedna je trepetala zemlja in čakala odrešenja.

Trpljenje je raslo in čas se je dopolnjeval; in ko se je čas dopolnil in je trpljenje naraslo do vrhunca, je prišlo odrešenje.

Odprla so se nebesa, sveta nebesa, iz nebes je zasvetila luč, da pojde ubogo človeštvo za svetlobo, da se reši smrti in pogina.

Na Vzhodu je zasijala luč in razposlala žarke po vsej vesoljni zemlji vsem ljudem. Sveta Devica je porodila božje Dete.

Božje Dete pa je prineslo na zemljo:

Mir ljudem, ki so blage volje!

Božje Dete je bila luč, ki je pakazala rešitev bednemu človeštvu iz trpljenja v ljubezni in dobroti, pokazala pot odrešenja, po kateri so se napotili vsi verni in mali, hrepeneči po rešenju, dobroti, resnici in pravici.

To je bila sveta noč, vsa svetla in jasna, ko je božja vez združila nebo in zemljo, ko je nebo poslalo prekleti zemlji svoje kraljestvo miru, ko nam je sveta Devica porodila božje Dete — Kristusa.

— — —

Kraljestvo božje se je razširilo po vsej zemlji. Na zemlji je bila sveta noč, svetla, razsvetljena iz nebes v kraljestvu božjem.

Človeštvo pa je postalo ošabno in prevzetno in je hotelo nad svetlo luč iz nebes, uprlo se je božjemu kraljestvu. Mislilo je, da hodi v luči in vodi do rešenja, pa je prišlo v bedo in revščino, v stisko, tava v temi in ne ve rešitve. Nad vse človeštvo je prišlo težko trpljenje.

Prihaja sveta noč, sveta Devica z božjim Detetom, božje Dete prinaša miru, svetega, večnega miru vsem, ki pripravijo svoje duše z milostjo božjo, da sprejmejo Kristusov mir in kraljestvo božje.

Kristusov mir in kraljestvo božje nad vse ljudi.

V križu je rešitev.

(Po Dr. F. Klugu.)

Šel sem po pokopališču. Mimo grobov z bleščečimi spomeniki in mimo grobov z navadnimi križi. Tu, na zadnjem počivališču mrtvih, se nam kaže najbolj jasno veliko nasprotje vere in nevere. Tu stoji križ in na njem berem sledeči napis: »Verujem v večno življenje!« In na drugem grobu je težka marmornata plošča, brez vsakega krščanskega znaka, samo ime tistega, ki je v grobu ali celo onih, ki so ga pokopali: »Večni spomenik smo postavili. Mi, ki živimo nočemo pozabiti umrlih tako dolgo, dokler ne bomo sami pozableni!« — Ali je večni spomenik, če ne duše?

Vsak grob nam stvalja vprašanje: ali je življenje po smrti ali ga ni? Ali smo mi umrjoči po telesu umrjoči tudi po duši? Ali ni neumrjočnost samo ljubka oziroma strašna domišljija?

Kaj pa je pravzaprav neumrjoče pri človeku? Njegova duša, tisto tajno bitje, ki oživlja telo, ki misli, čuti in hoče v našem telesu. Vera v neumrjočnost pravi: Duša ne umrje s telesom, marveč živi večno. —

Zato je popolnoma pravilno, da postavljamo na grobove naših ranjkih križe kot simbole neumrjočnosti, da pišemo na nje: »Na svidenje.«

Austrijski pesnik Rosseger je v eni svoji pesmici izrazil željo, da naj postavijo na njegov grob mesto križa — jablano. Cve-

toče in rodno jablano si želi pesnik na grob, ne les križa, katerega smatra za trdega in mrtvega!

Toda na križu se odražajo misli polne cvetja, lepote in bogastva. Misli, katerih nam ne nudi nobeno drevo naj bo še tako cvetoče in rodovitno.

Križ na naših grobovih nam oznanja najprej pravni mir med Bogom in človekom, mir, katerega nam je prinesla smrt Odrešenika sveta, ki je izkrvavel na lesu križa. »Zastonj« — bi morali napisati mi ubogi grešniki, kot končno besedo našega zemeljskega življenja, če Njega ni. Roka Križanega pa piše kot končno sodbo nad nami, kratko a globoko besedo: »Odpuščenje!« S križa veje na grobove mrtvih mir. Mir leži na obličju Njega, ki gleda s križa na cvetlice, ki pokrivajo grob. Tega miru svet ne pozna. Svet govori o miru groba, o počitku, o pozabljenju, spanju. Gospod pa oznanja tolažilni mir: »V raju boš z menoj!« Kakšen mir — slajši od pokoja pomladne cvetice pod belim snegom, srečnejši kot klic otročička v materinem naročju.

Križ nam daje tudi čudovito tolažbo. Križ naredi solze sladke in lahke. Govorimo o svidenju, kratkem ali dolgem? ne: o dolgem; kaj pa je par zemeljskih let proti večnosti, ki jo bomo uživali pred Bogom, pri katerem so tisočletja kakor en dan? Tako radi stokamo na grobu: »Prezgodaj o Bog, prezgodaj se je zgodilo!« Kjer je križ na grobu, tam ni »prezgodaj«. In če se nam ob grobu človeka, ki je umrl v krivici, porodi neizgovorjeno vprašanje: »Zakaj ga ni Bog prej poklical, zakaj tako pozno, zakaj — prepozno!« Križ na njegovem grobu nam pravi ni »prepozno«. Da ravno na takih grobovih nam križ toliko govori. Govori o božji previdnosti in modrosti, ki je pustila človeka tavati po svetu tako dolgo, da je postal truden in da manjša utrujenost ni bila zadostna za počitek v senci križa.

Nikakor pa to ne pomeni, da je križ tolažba samo za utrujene, padle in potrte. Nasprotno. Križ nas vzpodbuja in vodi k visokemu cilju našega hrepenečega srca — k Bogu. Uči nas najvišje resnice, da samo čisto srce lahko stopi pred njega, ki je bil njegov Odrešenik, sedaj pa je sodnik. Križ nas uči vestnosti, odgovornosti, zvestobe — a kot plačilo za to smrt prezirajoč pogum in vdanost do skrajnosti. Pač radi tega, ker kralj življenja ne pusti nobene žrtve zvestega izpolnjevanja dolžnosti nepoplačane!

Ali pa more vse to govoriti težka marmornata plošča na grobu? Ali sploh kaj govori? Ali more marmornat steber, nališpan kip govoriti vse to, kar govori preprost nagrobni križ? In kaj more govoriti na grobu cvetoča, rodna jablana? Njeno cvetje ovene, njen sad odpade, kar pa nosi križ, kar visi na križu, to traja večno.

Noni in Mani v gorah.

(Nadaljevanje.)

»To rad storim. Pojdiva torej takoj zdaj k njej.«

»Dobro,« reče Mani, in skoči pokonci. »Toda pazi, Noni, ne pravi ji ničesar o tem, da hočeva prav do vrha, ker drugače se bo mati zbala.«

»Prav ima, Mani, niti besedice ji ne bom črnil o tem.«

Za veliko napako, ki sva jo s tem naredila, se žal nisva menila; in komaj da sva se sploh zavedala.

»Kaj boš pa rekel materi, Noni, da ne bo nič opazila?«

»E, prosil bom samo, naj nama dovoli iti na goro po jagode. Če reče »da«, ostaneva lahko zunaj, dokler hočeva, in greva lahko tako visoko, kolikor se nama bo zljubilo.«

»Čisto prav, tako moraš storiti.«

Potem greva oba skupaj k materi.

Najdeva jo v jedilni shrambi. Po sreči je bila sama.

»Mama,« začnem jaz, »Mani in jaz bi tako rada jutri naredila izlet na goro. Zato bi rada tudi malo prej vstala kot sicer. — Saj nimate nič proti temu, mati?«

»Ne, proti temu nimam nič, otroka. Seveda, če bo le vreme lepo.«

Ko Mani zasliši ta odgovor, je bil tako vesel, da je poskočil in mater objel.

»Hvala, mama, prav prisrčna hvala!« pravi. »Kako ste ljubezniva in dobra!«

Mati se začudi temu neukročenemu izrazu veselja, naju pogleda in vpraša:

»Pa kaj prav za prav nameravata na gori?«

»Borovnice bi nabirala.«

»Borovnice...! Toda ljuba otroka, borovnic sploh še ni. Niso zrele. Prezgodaj je še.«

V zadregi se ozrem na Manija, ki se je že vlekel za uhelj. Bilo nama je jasno, da nisem prav primerno odgovoril.

Zato hitro dodam:

»Toda mama, še mnogo drugega bi rada tam gori.«

»Kaj pa, otroka?«

Mani, ki bi bil rad popravil svojo napako, brž odgovori:

»Iskala bova duplin in globeli in brezden in gorskih palčkov in vseh čudovitih reči, ki so baje po gorah.«

Mati se smeje in mu odgovori:

»Potem pa moj mali Mani, mislim, da bi bilo bolje da ostaneš doma. Zakaj drugače bi lahko padel v katero teh globeli in brezden ali gorski palčki bi te lahko vzeli in potem se ne bi nikdar več vrnil k mami.«

Zdaj uvidi ubogi Mani, da ni bil srečnejši ko jaz poprej. Bil je videti zelo žalosten.

Čez nekaj časa zopet objame mater in reče:

»Ah, ljuba mama, ne smete se bati. Bom že gledal, da ne padem v brezdeno in če bova srečala gorske palčke, bom poskrbel, da me ne zgrabijo. — Kaj ne, saj nama dovolite, da napraviva izlet?«

Mati se je morala zopet smejati.

»Pa zakaj,« pravi, »sta si v glavo vbila, da morata tako zgodaj iz hiše?«

»Mama,« odgovorim jaz, ker hočeva iskati tudi gorskih cvetlic. Vedno so tako lepe zjutraj zgodaj.«

»Čudne reči si umišljujeta... Mislim, da bi bilo dobro, če bi šla Boga zraven. Potem bo lahko gledala na vaju. Drugače se bojim, da mi stečeta predaleč.«

Vedno bolj nama je šlo za nohte z najnim načrtom. Mani in jaz sva osupla gledala eden drugega.

Boga z nama...! Sveta nebesa, potem je vse skvarjeno!

Zato takoj posežem vmes:

»O mama, ali ne bi smela sama iti? Če gre Boga z nama, vzame gotovo s seboj še nekatere druge majhne deklice in potem je konec vsega veselja.«

»Zakaj pa nočeta, da bi šle nekatere izmed deklic zraven?«

»Ker potem ne moremo tako hitro hoditi; lahko bi si pa deklice tudi strgale svojo dolgo obleko, kadar bi morali plezati po strmih pobočjih navzgor; in deklice so tudi tako silno dolgočasne za dečke.«

Mati zopet ni mogla zadržati smeha radi moje prav gotovo zelo kri-
vične pripombe o dobrih malih deklicah, ki so bile vendar splošno mnogo pridnejše in pametnejše ko mi dečki.

Kar se tiče najinega izleta na goro, se mati nazadnje vendarle vda in reče:

»Če sta se tako zagrizla v to, vama nočem prepovedati. Glejta samo, da predolgo ne izostaneta.«

Srčno zahvalita mater, in da se izogneva še nadaljnjih omejitev, po-
hitiva na prosto.

»Kako krasno!« vzklikne Mani. »Zdaj nama je dovoljeno.«

»Da, zdaj nama je dovoljeno... Toda ali misliš, Mani, da boš zmogel tako dolgo iti navkreber?«

»O pač, čisto lahko zmorem. Saj lahko tekam in skačem ves dan, ne da bi se utrudil. In kolikokrat sem že bil na gorah!«

»Dobro potem upajva najboljšega. Sicer pa za varnost vzamem s seboj motvoz. Lahko ga porabiva, če bo treba za vajeti. Če srečava konja tam

na gori, se mu vsedeva na hrbet in potujeva nekaj časa na konju.«

»To je dobra misel«, pravi Mani zelo navdušen. »Noni, ti si naravnost vrl dečko!«

»Ti nimaš torej ničesar proti ježi?«

»Kako moreš kaj takega vprašati! To je vendar najboljše od vsega.«

»Potem si morava vtakniti v žepe tudi nekaj kosov kruha s sirovim maslom. Drugega ničesar ne dobiva jesti ves dan.«

»O tega nama gotovo ni treba«, pravi Mani. »Jaz čisto lahko prebijem en dan brez hrane.«

»Pa vsaj malo kruha bova le vzela, Mani.«

»Dobro, če ga za vsako ceno hočeš imeti. — Toda Noni, kako naj narediva, da se jutri zgodaj zbudiva?«

»To je ravno, česar prav ne vem«, odgovorim jaz.

Stojiva in premišljujiva. Zakaj to je bilo važno vprašanje.

Nazadnje, se je zdelo, je Mani našel rešitev. Reče mi:

»Prosil bom Boga, preden zaspim, naj nama pošlje angela, da naju zbudi.«

»Ali misliš, da bo Bog to storil?«

»Zakaj pa ne? Saj vse lahko stori. In pa mati tolikokrat pravi, da nas vselej usliši, če ga česa prosimo.«

Proti temu nisem mogel nič ugovarjati — in s tem je bila ta težava rešena.

»Toda Mani,« rečem, »treba je pač na vse misliti, če se lotiva tako velikih reči: bova li mogla priti dovolj zgodaj zopet domov? Če namreč predolgo izostaneva, se bo mama bala in to bi bilo slabo.«

»Da, res je, Mani. Pa prav zato morava čimprej vstati. Potem bova tekla kar se da v goro. Najrajši bi videl, če bi tekla ves čas, ne da bi počivala in mirovala. Potem bova kmalu gori na najvišjem robu gore. Gori sedeva ravno na gorski greben in pojeva kruh z maslom. In potem greva zopet mirno domov.«

To je bil Manijev načrt.

Zdel se je zelo preprost in lahek v najini otroški domišljiji.

Zdaj pa pogledjmo, kakšen je bil v resnici in kako nama je šlo pri njega uresničevanju.«

Popoldne si preskrbiva nekaj kosov kruha z maslom. Skrijeva jih zgoraj v spalnici.

Zvečer greva kakor navadno spat in prosiva Boga, da naj naju na kak način zbudi kar se da zgodaj.

Tako zaspiva...

4. V očarujoči gorski samoti.

Čudno zares: že mnogo preden je vstal kdo izmed drugih ljudi, ki so spali v isti sobi, se nenadoma zbudim... Noč je bila jasna. Ozrem se na uro v sobi: bilo je med tretjo in četrto uro. Neslišno se dvignem in se približam posteljici bratčevi. Trdno je spal. Pa komaj se ga dotaknem, že odpre oči.

Dvigne se v postelji in si skuša najprej spanec z oči zmeti. Dasi mu ni hotel iti prav izpod rok, vendar skoči na tla in se začne napravljati.

»Skrbno pazi, Mani,« odgovori Mani še ves dremoten.

Res se nama posreči, da se napraviva in odideva iz sobe, ne da bi se drugi zbudili. Narahlo greva po stopnicah dol in dospeva po dolgi temni veži do vrat, ki so držala na prosto. Tu najdeva našega zvestega domačega psa Fidela. Ležal je v kotu in se je zdelo, da je še v najtršem spanju. Ko prideva blizu, se zbudi, odpre oči, zazeva in stegne pri tem jezik tako daleč iz gobca, da naju z Manijem posili smeh; nato vstane.

Brž ko mu je postalo jasno, da hočeva odriniti na izlet, začne skakati visoko v zrak, maha krepko z repom in nama začne dajati tako silna znamenja naklonjenosti in vdanosti, da bi naju skoro podrl. Lajal in tulil je tako močno, da sva se morala zelo truditi, da sva ga umirila. Drugače bi zbudil ljudi po vsej pristavi.

Na vsak način, to sva videla takoj, naju je hotel spremljati; kajti komaj odpreva vrata, je že bil zunaj.

»Torej smo vendarle trije,« pravi Mani, ko skupaj s Fidélom zavijeva okoli hiš in kreneva proti gori.

»Fidel sme z nama, Mani. To nama mora biti všeč, zakaj on naju nebo zadrževal kakor deklice, nasprotno, utegne nama še prav priti.«

Šli smo torej čez veliki »Tun« po poti, ko je po njej Harald Helgason pred nekaj dnevi prišel k nam. Fidel je tekel naprej vesel in radosten. Tudi midvi sva tekla in hitela kar se je dalo, da bi čim prej prišla s pristave. Neprestano sva se bala, da se to ali ono okno odpre in naju kličejo nazaj.

Šele ko sva prišla mimo velikih ovčnjakov ob meji »Túna«, sva se začela čutiti nekoliko varna. Toda že zdaj nama je pohajala sapa, tako da sva morala malo počiti. Maniju je tolklo srce radi silnega dirjanja.

Kmalu pa sva zopet vzela pot pod noge, toda mnogo bolj umerjeno.

Domislim se, kaj je malček rekel prejšnji dan, da bi namreč najbolje naredila, če bi vso pot tekla do vrha, in mu pravim:

»Zdi se mi, da le ne bova mogla tako kmalu doseči najvišjega gorskega vrha kakor si včeraj misliš.«

»Zdaj se tudi meni zdi, da najbrže ne,« odvrne Mani skromno in še vedno brez sape. »Pa nič ne de,« pristavi, »prideva vendarle gor.«

In tako sva se trudila pogumno in sva se vzpenjala, kolikór sva le mogla hitro, po rebri, ki je bila tukaj že zelo strma.

Fidel je neprestano tekel veselo lajajoč pred nama. Skakal je naprej, potem zopet nazaj, na desno in na levo, da, tuptam celo visoko v zrak; kakor da ni vedel, kaj je utrujenost. Ko je pretekla nekako ena ura, reče Mani nenadoma:

»Kaj misliš, ali se ne bi malo odpočila?« Obenem sede na velik, raven kamen, ki je molel za nekaj čevljev iz peščenih tal.

»Ali ti zopet srce močno bije, Mani?«

»Da, in silno se čutim trudnega v nogah.«

Vsedom se k njemu na kamen; tudi jaz sem se namreč utrudil.

»Čuj, Mani, ali nisi morda lačen?«

»Pač, pa zelo. In mislim, da bi bilo bolje, da bi bila malo jedla in pila, preden sva odšla zdoma.«

»Meni se tudi zdi. Pa zdaj je žal prepozno.«

»Veš, Noni, to je čudno, kako hitro se človek zlačni.«

»Ubogi Mani! Včeraj si pa mislil, da bi lahko prebil ves dan brez jedi in pijače.«

»Seveda, tako sem mislil včeraj. Toda zdaj vidim, da sem se motil.— Ali bova pojedla malo kruha z maslom?«

»Kajpa! Jaz nimam prav res nič proti temu.«

Iz vlečeva kruh z maslom in pojeva približno polovico vsega brašna, ki sva ga vzela s seboj. Imela sva le še po dva namazana kosa kruha za vsakega od naju.«

»Le morava prihraniti za pozneje,« pravim jaz. »Za kosilo nama bodo.«

»Da, to morava,« reče Mani. »Toda prav lahko bi jih pa tudi kar zdaj snedel.«

Ke pospraviva to malo malico in nekoliko počijeva, čutiva, kako v nama zopet vstaja pogum in zaupanje. Začneva se malo razgledovati. Videla sva pristavo Mözruvelir v veliki daljavi spodaj, daleč, daleč pod seboj. Velika poslopja so se nama od tu zdela majhna. Modri stolpi dima so se dvigali iz nekaterih hiš. Kuhali so torej ravno kavo.

»O, ko bi vsaj mogla dobiti čašo gorke kave ali mleka!« vzdihne Mani.

»Bo že bolje, da na to čim manj misliva,« odvrnem jaz. »Saj itak nič ne pomaga.«

Daniło se je vedno bolj in bolj. Na jugovzhodu so bile gore svetle kakor v plamenih. Odsevale so škrlatno in zlato. Bila je jutranja zarja.

»Kako je vendar lepo!« zakliče Mani. »Kaj tako lepega še nisem videl nikoli.«

»Res, čudovito! Toda misli si, kako bo lepo, ko prideva više!«

»Potem morava pa hiteti,« odgovori Mani. »Zdaj nisem več truden.«

»Jaz tudi ne.«

Skočiva kvišku in nadaljujeva naporno pot navkreber. Pa zdaj nisva več tekla kakor v začetku. Uvidela sva, da morava z močmi bolj varčevati, če hočeva priti do cilja. Držala sva se za roke in pomagala drug drugemu. Postajalo je pa vedno bolj utrudljivo, kajti pobočje se je bolj in bolj strmilo, čim više sva bila. Vendar poguma nisva zgubila.

Začetskoma sva živahno kramljala; pa kmalu sva uvidela, da bo za naju bolje, če molčiva. Sapa nama je pohajala in prsi so nama bile, kakor otesnele. Poleg tega sva bila vsa mokra od potu. Vendar sva topot vztrajala malo dalj ko prej in molče sva preplezala višino za višino.

»To je pa res čudno,« pravi nenadoma bratec, »zdi se mi, da se gora vedno viša, čim više prihajava.«

»Prav tako se zdi tudi meni, Mani.«

»Kakor da se gora nateguje in vleče navzgor,« nadaljuje malček. »Tega kar ni mogoče razumeti.«

»Da, pravtako, Mani, in kar noče biti konca teh višin in reber in pobočij in gričev. Kar drug za drugim si sledijo. In gorski grebeni se zdi zdaj prav tako zelo od naju oddaljen kakor v začetku.«

»Natančno tako kakor praviš, Noni.«

»Le poglej,« nadaljuje on, kaŕoĉ s prstom na najvišji tedaj vidni gorski rob visoko nad najinima glavama, »ali se ne vidi, kakor da je tisti rob tam gori najvišji na vsej gori?«

»Res, prav tako se vidi.«

»In vendar boš kmalu videl, da naju bo zopet prevaralo, ko bova gori. Potem se pokaŕe prav gotovo še više gori nov rob. Tako se je zgodilo ŕe večkrat po vrsti.«

»Da, res ĉudno je to, Mani.«

Dosegla sva ravno podnoŕje pešĉenega poboĉja. Njegov najvišji rob je bil res v tem trenutku konec vsega našega zapadnega obzorja in se je zgubiljal visoko gori nad nama in zdelo se je, da je zrastel z nebom samim. Molĉe se povzpneva po strmem poboĉju navzgor in ko prideva prav na vrh, je leŕala pred nama s soĉno travo porastla majhna ravan. Na njenem zapadnem koncu se je dvigal zopet nov, zelo visok, povsem v vresjem porastel griĉ. Za trenutek postaneva in si obriševa pot s ĉela.

4. V oĉarujoĉi gorski samoti.

»Ali vidiš, Noni,« priĉne zopet mali, »ali ni prav tako kakor sem prej rekel? Od tu zopet lahko vidiva najvišje gorske vrhove tam gori. Saj se raztegujejo kar naprej tja gor do oblakov. Skoraj zaĉenjam biti mnenja, da jih nikdar ne doseŕeva.«

»Prav imaš. Pot je mnogo daljša nego sva mislila. Vendar pa ne smeva zato še popolnoma zgubiti poguma. Poskusiva priti ĉim više.«

Stala sva še nekaj trenutkov, da bi se oddahnila. Potem se obrneva in pogledava navzdol.

»Ej, poglej no, Noni, kako silno pot sva ŕe prehodila! In kako majhna se vidi zdaj pristava!«

Sonce je bilo med tem ŕe davno vzšlo in je razlivalo zlate ŕarke po deŕeli, ki se je široko raztezala tam doli spodaj.

Videla sva veliko, deroĉo reko Hõrgá. Od tu se je videla podobna majhnemu lesketajoĉemu se gorskemu potoku.

Videla sva polno pristav, obĉanih s cvetoĉimi tratami. Rodovitne doline so se sprostirale proti severu, vzhodu in jugu, do kamor je segalo oko.

Videla sva ljudi in ŕivali v velikem številu. Vse ŕivo je bilo in se gibalo, kamorkoli sva pogledala. In vsa ta oĉarujoĉa deŕela se je kopala v zlatoblešĉeĉem sonĉnem soju.

Stala sva kakor zamaknjena in sva gledala še dolgo obĉudovaje na vse strani. Kar zakliĉe Mani, kaŕoĉ proti severu:

»Oj poglej no, ali ni to Atlantsko morje?«

Napnem oĉi in kmalu izsledim v smeri, ki mi jo je pokazal Mani, prelepo okroglo, svetleĉo se liso. Bila je iste barve kakor ĉisto, temnomodro nebo. Bil je to v resnici majhen delĉek mogoĉnega Atlantskega morja, ki se je lesketalo tam v daljavi.

Ta okrogla temnomodra lisa se je v soju svetloblešĉeĉega se sonca razloĉevala kakor svetleĉ se v zlato vdelan biser.

»Mani, prav si rekel, Atlantsko morje je.«

Veličastna in vendar tako nežna prirodna lepota naju je tako omamila, da sva še dolgo molče stala. Nazadnje pa sva le morala naprej.

»Zdaj pa le naprej, Mani,« pravim jaz in primem brata za roko. S hitrimi koraki greva čez zeleno ravan proti zapadu. Ko prideva do strmega vresastega griča, mu začneva takoj plezati po strmem pobočju navzgor. To je bilo za naju zelo naporno in utrudljivo.

Bresti sva morala skozi vonjivo, cvetoče gorsko rastlinje, ki nama je segalo večkrat do pasu.

Po dolgem napornem plezanju sva stala končno zgoraj na najvišjem robu mogočnega griča.

Tu zopet popolnoma nov svet ... Nikake zelene trate kakor prej. Namesto nje nenavadna, valovita, lahno se vzpenjajoča tla, posejana z brez števila majhnih in velikih kamnov. Mnogi teh kamnov so bili ravni in večina jih je bila porasla z znanim islandskim mahom ali »gorsko travo«, kakor ga imenujejo Islandci.

Ta dragocena rastlina je bila večinoma rjavkaste ali pepelaste barve.

V vseh razpokah in regah med kamni je rastla bohotna, sočna, zelena trava in premnogo čudovitih rdečih, modrih in rumenih gorskih cvetic.

Onstran nenavadnih tal, proti zapadu, so se grozeče dvigale visoke, skoro pokončne skale. Bile so pa zelo daleč od naju.

Preračunala sva, da bi potrebovala dobre pol ure, da prideva do njih.

Tu nama obema pride isto na misel:

Če prideva do skal, kaj naj narediva, da jih preideva?

Zakaj na te silno visoke, navpik padajoče skalnate stene vendar ne moreva splezati. V zadregi se spogledava.

Naposled de Mani: »Ali bi ne šla čisto zraven k stenam? Morda najdeva kako razpoko ali prehod, da se splaziva skozi.«

»Ne, mislim da ne, Mani. Vrh tega bi utegnili biti tudi nevarno, muditi se dolgo blizu sten. Pridrči lahko kamenje ali plaz.«

»Kam pa naj potem greva?«

»Kreniti morava ali na jug ali na sever, da obideva skalno steno.«

»Toda to bo silen ovinek, Noni.«

»Da, to naju bo mudilo. Utegne nama vzeti več ur časa.«

»To je žalostno. Na ta način danes gotovo ne doseževa gorskih vrhov.«

»Ne, zdaj se tudi meni zdi, da najbrž ne prideva tako visoko. Toda ni druge pomoči.« Ubogemu malemu Maniju stopijo solze v oči.

Bil je že tako truden in tako lačen in si je vendar tako želel doseči visoki gorski greben.

5. Ovce v duplini.

Nisem vedel, kaj naj naredim, da potolažim brata. Pa zopet pride njemu samemu srečna misel.

»Kaj, ko bi pokleknila,« pravi, »in prosila Boga, naj nama pomaga? Saj veš, da zmore vse.«

»To je izvrstna misel. Narediva tako, pa takoj zdaj.«

Poklekneva na velik, raven kamen, ki je bil tako zelo porastel z islandskim mahom, da nama je ta dragocena rastlina bila kakor mehka blazina pod koleno. Najprej moliva nekaj časa tiho, vsak zase. Nato pravi Mani:

»Veš kaj, Noni? Davi, ko sva vstala, sva pozabila na jutranjo molitev.«

Bilo me je ne malo sram, da sem moral slišati ta očitek od svojega bratca. Toda ker je Mani res imel prav, sem moral priznati napako.

Mani, ki je znal iz glave zelo lepo jutranjo molitev v pesmi, je molil naprej in je končal z očenašem.

Imel sem občutek, da sva te molitve tam gori v veliki, skrivnostni gorski samoti opravila bolj pobožno kot sicer. Oba sva bila tako svečano ubrana. Ko odmoliva, vstaneva in sedeva na suhi, mehki mah.

»Zdaj nama Bog gotovo pomore,« reče Mani.

»V katero stran, misliš, da bi jo mahnila?«

»Né vem še prav,« odvrne. »A bom poskusil dognati.«

Vzdigne kamenček.

»Poglej, Noni,« pravi. »Ta kamen je črn na eni strani in bel na drugi. Bela stran naj pomeni jug, črna se ver. Zdaj ga zalučim v zrak, in potem pojdeva v smer, katero nama pokaže kamenček.«

Vrže kamen kvišku. — Bela stran pride na vrh.

»Vidiš, Noni! Na jug morava iti.«

»Zdaj moram pa še jaz poskusiti,« pravim jaz.

Vržem kamenček kvišku kakor prej Mani.

Ko pade dol, je bilo videti belo stran zopet zgoraj.

»Zdaj lahko vidiš!« vzklikne Mani. »Zdaj je čisto jasno, da morava iti proti jugu.«

»Pa saj kamenček tega ne more vedeti, Mani.«

»Ne, ampak Bog je, ki nama na ta način kaže.«

»Odkod to veš?« — »Prosil sem ga.«

»Mislim, da ne bi bil smel. Mati pravi, da so to vraže, in da ne smemo skušati Boga.«

»Dobro, pa ne bom več. — Toda kljub vsemu temu mislim, da bo najbolje, če greva proti jugu.«

»Nisem proti temu.«

Potem vstaneva in se napotiva dalje. Šla sva proti jugu, vendar pa sva krenila malo proti zapadu, tako, da sva se vedno bolj bližala pokončnim stenam. Ko nekaj časa tako greva, reče Mani:

»Ko bi imel vsaj požirek vode! Tako sem žejen!«

»Jaz sem tudi, Mani, in povrh še lačen in truden.«

»Da, jaz seveda tudi. Oh, ko bi bila vzela malo več kruha z maslom!«

»Da, ko ... Prav zares, ne govoriš nápak.«

Kljub lakoti, žeji in utrujenosti še nisva mogla opustiti popolnoma upanja, da doseževa namen. Zato skupaj grede nadaljujeva pot. Kar zapaziva, kako se više gori, tik ob skalni steni, nekaj čudnih belih pik na zelenkastosivih tleh sem ter tja premika. Pes nastavi ušesa, pogleda bistro naprej in začne močno lajati ...

»Kaj je neki to, Mani?« vprašam jaz.

Mani dobro pogleda, nato, nato pa zakliče: »Mislim, da so — ovce!«

»Ovce ...! Toda ne ...! To bi bilo sploh najlepše, kar bi se nama moglo zdaj pripetiti! Skoro ne morem verjeti, Mani, da bi bile ovce!«

Mani me začudeno pogleda.

»Kaj pa nama more pomagati! Ali ne uvidiš? Če bi le eno ali dve molzni ovci mogla ujeti, saj bi si potem mleka preskrbela kolikor bi hotela...«

»O, saj res...! O, to bi bilo krasno, če bi mogla to doseči! Toda, ali meniš, Noni, da imajo te ovce mleka, zdaj?

»Mislim, da prav gotovo.«

Maniju so se oči iskrile od veselja in tudi jaz sem čutil, kako se mi moči vračajo že ob samem upanju na krepično pijačo.

»Kako pa naj narediva, da ujameva ovce?« vpraša Mani. »Saj teko mnogo hitreje ko midva.«

»Res, to bo zelo težko. Vendar mislim, da se nama posreči ujeti vsaj eno od njih.«

»O, ko bi le mogla!«

»Malo postojva in premisliva stvar.«

Sedevala na bohotni islandski mah in se posvetujevala.

»Prvo, kar morava narediti,« rečem jaz, »je, da Fidela dobro brzda. Pri naju mora ostati in biti miren, da ne splaši ovac s skakanjem in lajanjem.«

»Fidél!« pokličem in zvesti psiček priteče brž k meni.

Privlečem motvoz iz žepa in mu ga privežem za vrat.

»Zdaj bo gotovo najbolje,« pravim bratu, »da ti vzameš psa in dobro paziš nanj. — Jaz bom imel dovolj opraviti z ovcamí. Gotovo bom moral zelo tekati.«

Maniju je bilo takoj prav, da obdrži Fidela pri sebi. Zato mu zavežem prosti konec motvoza za zapestje, iz strahu, da bi se utegnil pes v svoji silni gorečnosti utrgati.

»Zdaj morava gledati, da se čredi ovac previdno približava, in skrbeti, da jih bova imela med nama in skalno steno.

Dvignevala se in greva proti jugu, dokler ni bila pasoča se čreda med nama in steno. Potem greva naravnost in zelo previdno proti njim. Večkrat sva morala Fidela miriti in mu zabičavati, naj nič ne laja. Tako silno ga je mikalo lajati. A ker je bil pokoren in izvrstno naučen lovski pes, je kmalu razumel, da zdaj ne sme dati duška svojim čuvstvom. In tako je končno tudi storil, da sva bila docela zadovoljna. Zadovoljil se je s tem, da je zdaj pa zdaj prijetno žalostno bevsknil. In še te glasove je nazadnje skoraj popolnoma zadržal. Medtem sva se bližala ovcam bolj in bolj. Zdelo se je, da naju še niso opazile. — Ali pa so morda tako krotke, da se sploh niso menile za najin prihod?

Ko se jim nazadnje približava na kakih 100 korakov, pogledajo kvišku... Takoj obstaneva. Vélike, močne živali naju nekaj časa gledajo brez strahu. Nato se začno pasti.

»Kako krotke so!« pripomnim jaz. »Najbrž so iz kake kmetije tu v okolici. Zdi se mi, da so vse molzne.«

»Toda, zdaj jih je treba ujeti,« pravi Mani. »Kdo ve, če se nama posreči.«

»Mora se posrečiti. Treba nama je pravzaprav ujeti samo eno. Upam, da bo imela mleka dovolj za oba.«

Prav tiho se še malo približava pasočim se živalim. Mirno ostanejo na mestu, dokler se jim ne približava na kakih dvajset korakov. Tedaj se nenadoma vse nehajo pastí. Obrnejo se z glavo proti nama in naju ostro pogledajo. Nato se odpravijo in odidejo svečano in mirno ob skalni steni v južno smer.

»Kaže, da se vendar ne bi rade dale ujeti,« vzdihne Mani.

»Le počakaj malo,« odvrnem jaz. »Prav zdaj jim morava pokazati, da sva modrejša od njih.«

Pravkar sem bil opazil zarezo v trdi steni. Bila je nekakšna duplja, ki je bila ob vходу nekako 10 čevljev široka in bila mogoče vsaj 20 čevljev globoka. Prav zdaj so se ovce bližale duplji. Takoj vidim, da imava tu najboljšo priliko, zajeti ne samo eno ovco, ampak vso čredo. Treba je pa brž na delo. Takoj morava poskusiti, živali prignati v dupljo. Rečem Maniju, naj gre s psom počasi in premišljeno od severne strani proti duplji, jaz pa med tem stečem v polkrogu — mimo ovac — v južno smer.

Zgodi se. Na ta način pridem naokoli tako, da je bila zdaj vsa čreda med Manijem, menoj in steno. Zdaj sva bila na konju...

Nalahno in brez vsake težave sva gnala krasne živali proti vходу duplje. Mirno so vse šle noter in se niso vstavile, dokler niso prišle do zadnje stene globoke duplje. Takoj so se stisnile v gost klopčič in zdaj sva lahko čisto mirno prišla blizu.

To je bil krasen in pa nepričakovan uspeh! Stopiva čisto zraven.

Po sreči se je duplja ožila vedno bolj, čim dalje so šle noter. Zato sva prav lahko preprečila, da se ujetnice ne izmuznejo ven. Postaviva se, jaz na eno stran, Mani na drugo. Fidela postaviva v sredo na stražo. Da bi se katera ovca poskusila zmuzniti mimo psa, na to ni bilo misliti.

»Nikoli ne bi bil mislil, da bo šlo tako lahko in urno,« reče Mani.

»Redko srečo sva imela,« odgovorim jaz.

Zdaj pa je bilo treba misliti na to, da si ugasiva žejo s sladkim, zdravim ovčjim mlekom, ki ima tu gori v gorah prav vonjiv okus.

Neštetokrat sva bila videla doli na pristavi, kako ovce molzejo. Molžnja sama nama zato ni delala težav. A kje je posoda za mleko?

To je bilo veliko vprašanje. Ni bilo ne golide ne čaše ne kozarca.

Nisva si znala pomagati in sva v zadregi gledala drug drugega.

»Kaj naj počneva zdaj?« vpraša Mani.

»Saj to je, na kar mislim,« odgovorim jaz.

Še nekaj časa stojiva, ne vedoč, kam bi se dejala, in premišljujeva. Nazadnje jo zopet ugane mali Mani. Sname si okroglo, mehko kapo, udari nekaj krati z njo po kolenu, da bi jo očistil prahu in peska, ji vtisne s pestjo zgoraj jamico in reče:

»Ali ne bi poskusila namlesti si mleka v kapo?«

Glasno sem se moral smejati njegovi prav posrečeni in pri tem tako izvirni domisli.

»To je pa res krasna misel! In mislim, da je to edino, kar moreva pametnega ukreniti.«

»Tedaj pa pojdiva brž na delo,« reče Mani. »Jaz skoro ne strpim več od žeje.«

Začneva torej z ovco, ki nama je stala najbliže.

Mani je držal svojo kapo, jaz pa sem molzel, po vseh pravilih umetnosti, snežnobelo mleko v jamico na njeni gornji strani.

Ko je bila kapa polna, spije mali žejni potnik zdravo, gorko mleko z vsemi znaki največjega ugodja.

»Ej, kako to človeku dobro dé!« vzklikne, ko popije prvo »kapo« mleka.

»Je li mleko dobro, Mani?«

»O izborni! Okus je čisto drugi kot sicer. Čudovito dobro je.«

»Je li res, Mani? Ali se res da čutiti okus po cvetlicah in zeliščih?«

»Prav gotovo, Noni. Resnično ima slast po gorskih cvetlicah in gorski travi. Razločno se da čutiti tudi cvetlični in zeliščni vonj. Tako dobrega mleka nisem še nikoli pil.«

»Potem že moram verjeti, Mani. A mislim, da ta okus ni samo od mleka. Je tudi od tvoje silne žeje in lakote. Upam, da bo tudi meni prav tako šlo v slast.«

»Jaz tudi upam, Noni. — Ampak jaz ga moram dobiti še več — še mnogo več.«

»Dobro! Dobiš ga, kolikor hočeš.«

Moral sem mu napolniti kapo z gorkim, vonjivim mlekom večkrat zapored, dokler ga ni imel nazadnje dovolj. Dobri, potrpežljivi ovci sem potem dal, da je mirno odšla ven.

Zdaj sem bil na vrsti jaz. Oskrbel sem si slastne pijače prav tako, kakor sem jo dal bratu. Ko sva se oba do sita napila, sva dala zopet vsej čredi prostost. Živali so šle počasi in mirno in so se pričele zopet pasti.

Midva sva se čutila kakor prerojena in sva šla proti vходу duplje in sva tam sedla. Fidel se je usedel sredi med nama.

Odvežem mu vrvico, ki sem mu jo bil preje zavezal za vrat.

»Ubogi pes!« pravi mali Mani. »Prav ničesar še ni jedel, ne pil od danes zjutraj zarana. Kako mora biti lačen in žejen!«

»Prav praviš, Mani, že večkrat sem mislil na to.«

»Potem pa, Noni, ali mu ne bi dala malo najinega namazanega kruha?«

Za odgovor vzamem iz žepa oba svoja kosa maslenca in dam enega zvestemu psu. Pospravi ga, kot bi trenil.

Mani takoj sledi mojemu zgledu. Tako je torej najin štirinogati prijatelj snedel dva najinih namazanih kosov kruha, polovico najinega prihodnjega kosila. Svojo hvaležnost je pokazal z zvestimi, prijaznimi pogledi in z mahanjem z repom, ki se kar ni hotelo končati.

Preden vstaneva, da bi potovala naprej, pravi Mani:

»Kako prijetno je tu gori. Tako mi je, kakor da živiva tukaj kot begunca.«

»Saj je tudi res tako. Toda veš kaj? Begunci niso zadovoljni s tem, da pijejo ovčje mleko kakor midva. Tudi koljejo jih in potem zakurijo v skalnih duplinah in peko meso na ražnju.«

»Potem pa mora biti prav lepo, živeti visoko v gorah kot begunec.«

»Da... Gotovo... Res je tako, če je vreme lepo, kakor ga imava midva. Če pa je dež in vihar in če pada sneg in zmrzuje...! Potem že ne bo tako prijetno.«

Tedaj se dvigneva in zapustiva duplino.

Ovce so se tako pridno pasle, da so se komaj zmenile.

Mani pa zakliče veselo

»Pozdravljene! in hvala za mleko!«

Krotke živali, ki so pridno žvečile, se za slovo še nekajkrat za hip dobrohotno ozro za nama in midva nadaljujeva svojo pot v smer proti jugu in greva poleg mogočne skalnate stene, ki nama je še vedno zapirala pot proti zapadu.

Zdaj je šlo mnogo hitreje nego prej.

Gorko mleko nama je bilo dalo skoro prav tako moč kakor dobro kosilo.

6. Ležeči konj.

A je bilo čudno, hodila sva in hodila, da, skoro tekla sva, in visoke skalne stene kar ni hotelo biti konec. Kmalu se je oglasila zopet utrujenost in vedno počasneje sva prodirala.

Nenadoma Fidel obstane, nastavi ušesa, renči in tuli in gleda naprej...

»Kaj pa je že spet?« pravi Mani.

Postaneva, pa ne moreva dognati ničesar. Pa komaj sva bila hodila zopet pet minut, ko Mani vzklikne: »Zdaj vidim!«

Pokaže s prstom naprej in sedaj vidim tudi jaz — živo konjsko glavo, ki je molela čez rob majhne globeli!

Fidel začne glasno lajati. Zadržujeva ga in skušava pomiriti.

»Kakšna sreča!« vzkliknem jaz. »Saj to je konj, ki leži tam, da bi se odpočil.«

»Hvala Bogu!« pravi Mani. »Potem ga pa morava poskusiti ujeti.«

»Da Mani. In potem bova jahala naprej in pot bo šla mnogo hitreje in sicer, ne da bi se utrudila.«

»Ampak to je pa že čez vse mere izborno!« zakliče malček prevzet.

»Da, res je! Ne bila bi si mogla boljšega želeti. — Pa zdaj morava biti previdna, da nama ne uide.«

»Gotovo, za vsako ceno. Konji se ne dajo tako zlahka ujeti kakor ovce.«

»Ne, resnično. In ker nama je šlo z ovci tako dobro, skrbiva, da se nama s konjem prav tako posreči.«

Pokličem vedno živega Fidela in ga dam Maniju, naj ga čuva.

»Zdaj moraš Fidela držati, Mani, in tukaj čakati, medtem se bom skušal jaz čisto sam približati konju.«

Mani sede v travo in drži psička ob strani. Jaz se približam zelo počasi in previdno ležečemu konju. Neprestano me je gledal z velikimi okroglimi očmi, ki so se svetile kakor steklo, in se sicer ni prav nič premaknil. Da ga ne bi splasil, se naredim kolikor se da prijaznega. Razdalja med nama je bila vedno manjša. Mani je čakal v najglobljem molku in v največji napetosti, kakšen bo konec mojega početja, ki je

bilo za naju tako važno. Fidel je vse to spremljal z nenavadnim, napol zadržanim, zamolklim tuljenjem.

Končno pridem skoraj tik do ležeče živali, le še en korak me je ločil od nje. Zelo sem se bal, da bo nenadoma skočil, se bliskoma obrnil in z zadnjimi nogami brcnil proti meni. Srce mi je tolklo, vendar sem se le upal še enkrat prestopiti. Prav previdno mu položim roko na grivo... Zdaj je bil ujet...

Čutil sem, da je nalahko zadržetal po životu.

Vendar pa se tudi zdaj še ni pripravil, da bi vstal. Pobožam žival, da bi jo pomiril. Obenem potegnem vrstico iz žepa. Prav nalahko mu vtaknem en konec v gobec, pazech pri tem dobro, da bi mu ne ležala nad jezikom, ampak pod njim, in jo privežem z dvema vozloza za spodno celjust. Gledal sem pri tem zelo, da ne bi bila preveč napeta. da ne bi bilo treba dobri živali brez potrebe trpeti. Potem pokličem Manija.

'Zdaj je bil najin jahanec opremljen. Mani in Fidel sta bila brž zraven. Fidel je stopical previdno okoli našega velikega ujetnika in ga obvohal od vseh strani.

In vedno je ostal naš očividno skrajno krotki konj mirno v travi. Veleva mu naj vstane, pa zastonj.

»Če noče vstati,« pravim Maniju, »se mu pa kar vsedeva na hrbet in potem poskusiva doseči, da vstane.«

»Izvrstno!« vzklikne Mani. »Saj to bo najbolj preprosto.«

»Preden sedeva,« pripomni Mani nekoliko s strahom na obrazu: »Pa ali veš, čigav je neki ta konj?

Gotovo je eden izmed konj naše pristave,« odgovorim jaz, »in zato ga lahko mirno rabiva, da nekaj poti pojahava na njem. Skoro vsi konji, ki jih je najti tu okoli, so z naše pristave.«

Stem je bil Mani zadovoljen. Sicer je bil njegov pomislek utemeljen; zakaj utegnilo bi biti nevarno, se kar tako polastiti tujega konja za pot tu v gorah. Mi otroci smo pa bili vajeni, prostega konja, če smo katerega slučajno srečali po gorskih potovanjih, ujeti, in na njegovem hrbtu sede, nekoliko pojahati. Doslej se še nihče ni radi tega pritožil nad nami.

Zato se nama tudi zdaj ni zdelo nič nedovoljenega, da porabiva tujega konja, ki nama bi mogel tu tako zelo koristiti.

Z mirno vestjo se torej začneva spravljati ležeči živali na hrbet. Prvi, ki je sedel kot prvi jezdec, sem bil jaz. Z mojo pomočjo je sledil tudi mali Mani.

Vrvico, ki naj bi mi bila za vajeti, sem držal z levico. Z desnico sem se držal, da bo bolj varno, za gosto grivo. Potem velim bratu, naj se me dobro drži, da ne pade dol, ko konj vstane, Takoj se me oklene z obema rokama in reče: »Tako, zdaj sedim trdno. Nikakor ne bom mogel dol pasti.«

»Dobro, Mani. Zdaj poiskusiva konja pripraviti do tega, da vstane.«
Zdaj je prišel veliki trenutek...

»Hi, hot! — hi hot! — br! brr!« kličeva oba obenem in tolčeva

nalahko z nogami po konjevih rebrih. Toda, zares čudno: vse je bilo zastonj...

Konj je obračal samo glavo zdaj na desno, zdaj na levo. Nekaterikrat jo je obrnil celo popolnoma nazaj in pogledal dobrodušno mlada človeška otroka, ki sta sedela na njegovem širokem hrbtu in bingljala z nogami. Drugače pa je kar mirno naprej ležal v mehki travi.

»To je pa res čudno,« rečem Maniju. »Saj še vstati noče.«

»Res, zelo čudno,« odvrne malček, ki se me je še vedno trdno oklepal z obema rokama.

Čez nekaj časa nadaljuje: »Veš, česa nama manjka. Noni?«

»Ne!«

»Jahaškega biča nimava. Če bi imela tak bič, potem bi že šlo.«

»Biča pač nimava, Mani. Zato nama nič ne pomaga, še kaj o njem govoriti.«

»Pa poskusi vsaj vajeti dobro nategniti. Saj to sicer pomaga pri jahancih.«

»Dobro, pa poskusim.«

Potegnem sunkoma za motvoz, med tem pa obenem dalje tolčeva z nogami in kličeva »Hi!«.

Pa vse je ostalo pri starem... Konj dvigne nekajkrat glavo kvišku, a nič ne pokaže, da bi ga mikalo vstati.

»To je pa strašno trmast konj,« pravi Mani.

»Da, prav zelo. To je najbolj trmast konj, kar sem jih kdaj videl v življenju.«

»Pa bi ga nekaterikrat plosknila z rokami,« predlaga malček.

»No, pa ga dajva.«

Udarjava z nogami, tolčeva z rokami, vlečeva za povodec, kličeva »Hi!« in povrh nama je v pomoč še Fidel s krepkim lajanjem. Pa zopet je bilo vse zaman.

Kakor da bi imel konj vse le za šalo in igračo!

»Naravnost neverjetno je to!« pravi Mani.

»Da, in zdaj si ne znam več pomagati.«

Še nekaj časa posediva in premišljujeva, kaj naj prav za prav zdaj začneva.

Kar zakliče Mani, kažoč z roko na desno: »Ali vidiš malo globel tamle? Polna je velikega grmovja. Tja bi šel in si urezal nekaj najdebelejših šib. Za biče nama bodo.«

»Zopet si jo imenitno zadel, Mani,« pravim jaz. »Tako grem s konja, da dobim za oba bičev. Toda med tem dobro pazi, mirno sedi in dobro drži vajeti!«

Stopim s konja in dam Maniju vajeti.

Nato grem proti označenemu mestu in najdem kmalu dve močni šibi z dolgim trdim stebлом. Odrežem ju, potrgam liste in manjše vejice, tako sem imel v resnici dva dobra »jahaška biča«. Pohitim k Maniju in sedem kakor prej. Bratu dam eno šibo, drugo obdržim zase.

»Hi!« kličeva zopet in obenem nekoliko udarjava s šibo.

Pa kdo bi si bil mislil! Tudi to ni pomagalo prav nič. Konj se je dal tepsti in bil je, kakor da mu je to prav imenitna zabava.

»Tega je pa že dovolj, Noni!« vzklikne brat. »Ali ni že preneumno?«

»Prav res! Toda konj najbrž niti ne čuti, ko ga tepeva.«

»Ali res misliš?«

»Res, skoro bi rekel. In zdi se mi, da zato, ker ne moreva dovolj močno tepsti, če mu sediva tako na hrbtu.«

»Kaj naj tedaj storiva, Noni?«

»Jaz bi rekel, da moram zopet dol. Potem stopim zadaj za konja. In potem boš nekaj videl ...«

Rečeno — storjeno!

Stopim s konja, dam Maniju vajeti in se postavim za ležečega konja. V rokah sem držal svoj dolgi bič, pravkar odrezano šibo.

»Zdaj pa pozor, Mani!« zakličem, »glej, da ne padeš, ko konj vstane! Zdaj začnem. Ali dobro držiš motvoz?«

»Držim, le začni!«

Opazim, kako se konj obrne z glavo proti meni in me z znaki strahu v očeh postrani pogleda.

Zdaj grem za nekaj korakov od konja proč. Potem vzdignem obe roki, zamahnem z dolgo šibo, skočim proti njemu in mu med tem grozim in vpijem iz vsega grla in Fidel mi je pomagal s krepkim lajanjem.

Konj že striže z ušesi ...

»Pazi, Mani!« zakličem še enkrat in potem zamahnem, pa tokrat z vso močjo. To je pomagalo, a učinek je bil ves drugačen, nego sem ga pričakoval v svoji neizkušenosti. Doslej tako dobrovoljna žival se nenadoma zdrzne. Na mah se bliskoma zažene s prednjim telesom kvišku tako, da mu je stal hrbet skoro pokonci. Radi tega zdrsi brat po konjevem hrbtu od grive skoro dol do repa. Pretresljivo v strahu zavpije in vikne:

»Na pomoč, na pomoč! Dol bom padel.«

»Ne spuščaj motvoza! Za božjo voljo, drži se motvoza!« mu kličem.

V zadnjem trenutku se mu posreči, oviti si tanki motvoz ob zapestje, tako da ne pade. Tako neha drseti s konja. Toliko da je še visel zadaj na poskakujočem konju. Pri tem je seveda močno vlekel za motvoz, čigar drugi konec je bil privezan živali za spodnjo čeljust. In žal, da se je najbrž prav radi tega vozal bolj zadržnil. To je ubogemu konju najbrž povzročilo veliko bolečino, kajti zdaj mu je v trenutku pošel ves pokoj. Za trenutek je stal skoro pokončno na zadnjih nogah.

»Noni, Noni, pomagaj!« vpil je bratec na ves glas.

»Spusti se dol!« zakličem jaz in skočim k njemu, da bi ga čimprej ujel.

Toda Mani je visel na konju, ki je postal zdaj ves divji; z eno roko se je držal za zadnji kos grive, z drugo pa je visel na tankem motvozu, ki si ga je bil pravkar ovil za zapestje. Konj je široko zavel, vrtel rep močno na okoli in ves iz sebe obračal oči, ki so bile malo prej tako mirne.

Bil je to zame strašen pogled! V smrtnem strahu sem bil radi malčka, ki se ni mogel oprostiti ... Ves prizor je trpel le nekaj trenutkov.

Naenkrat se prestrašeni konj spusti na prednje noge, nato skoči še nekaterekrat gor in dol, nazadnje pa zdirja kakor besen proti jugozapadu ...

Midva s Fidelom skočiva brž za njim in stečeva kar so naju noge nesle ...

»Spusti se dol, Mani, spusti se dol!« sem vpil in klical neprestano bratu, ki je še vedno stegnen ležal konju na hrbtu. Za odgovor sem slišal samo njegovo vreščanje in preplašeno vekanje.

Divji konj pa je dirjal naprej. Vihral je s svojim bremenom čez drn in strn, dokler ni med temnimi stenami strašne gorske samote zginil mojim očem...

7. Kako sem iskal Manija.

V smrtnem strahu sem tekel skupaj s Fidelom hitro, kolikor soznogle moje noge, za ubeglim konjem. Pa kaj naj mi pomaga, če tečem še tako hitro!

Zasopel sem se in bil kmalu tako truden, da nisem mogel naprej. Moral sem se torej ustaviti. Tudi Fidel se je ustavil, a me je gledal z vprašujočimi pogledi, cepetal nepotrpežljivo z nogami po tleh, skakal sem ter-tja in močno mahal z repom. Očividno ga je vznemirjalo, zakaj ne tečem naprej. Saj vendar ne smeva ubogega Manija tako zapustiti... Časa ne smeva zgubljati. Zakaj sem se tukaj ustavil...? Kakor da bi me o vsem tem hotel Fidel vprašati s svojim lajanjem, cepetanjem in skakanjem. Toda jaz nisem mogel več naprej. Ni mi bilo mogoče.

Ko sem se pa nekoliko oddahnil in ker me Fidel ni nehal spodbujati, sem se zopet potrudil, napel vse sile in tekel naprej. Fidel je začel od veselja kar tuliti in s tem dokazal, da sem ga prav razumel. Goreča, zvesta žival je bila kmalu za precejšen kos proti pred menoj. Ker pa meni ni šlo tako izpod nog, se je oziral, postajal, pritekel prav do mene, pononvo poskočil močno lajajoč meni gor do prsi, da, poskušal mi je celo priti z jezikom do obraza, da bi me obližnil. Praskal me je in me vlekel za obleko, vse iz same vneme, da bi me pripravil do tega, da bi hitreje hodil. Na ta način je šlo nekaj časa in tekla sva, kar sva mogla.

Pa ni trajalo dolgo, ko začutim v prsih pekočo bolečino. Srce mi je silno tolklo. Pred očmi se mi stemni in končno se zgrudim v rjavorumen pesek. Ležal sem napol nezavesten in skoro nisem mogel dihati.

Ko se zopet zavem, začutim, da mi nekaj mehkega in vlažnega drsi čez obraz. Odprem oči in vidim Fidela statično pri glavi. Otožno me je gledal in vohal previdno okoli mojega obraza, prsi in rok. Ko vidi, da še živim, od veselja ne ve, kaj bi počel in mi z raznimi znamenji pokaže svoje sočutje in vdanost. Sede na tla poleg mene in me začne lizati. In vedno maha z repom, kakor da bi me hotel s tem spodbujati, naj vendar ne izgubim poguma.

V resnici si kmalu toliko opomore, da sem se mogel privleči do ravnega kamna, ki je nekaj korakov proč mola iz peska. Tam sedem. Fidel se vseeno nasproti meni na rep, jezik mu je visel iz gobca in gledal je nepremično vame. Začutim se nenadoma tako ganjenega radi njegove zvestobe, da ga primem za glavo in ga prijazno pogladim. Polglasno tuljenje in neprestano mahanje z repom mi pokaže, da je razumel moja čuvstva in da mi nanje odgovarja.

Kmalu ga zopet spustim in poskusim zbrati svoje misli. Strašna resnica mi pride do zavesti in se grozeče postavi pred mene kakor čudni

strahovi... Vidim Manija, dragega bratca..., ljubljenca mojega in moje matere, ležati na hrbtu divjega konja, ki besno dirja v pustih gorah, sredi skalovja in prepadov, brezen in nevarnosti vsake vrste... In jaz, njegov starejši brat, ki bi ga moral čuvati, mu ne morem pomagati... In oče in mati tam spodaj v dolini čakata zaman, kdaj se vrneva... Kako obupen položaj...

Tako živo se zavem, kako prav nič si ne morem pomagati, da se spustim — kar sicer nikakor ni bila moja navada — v glasen jok in ihtenje. Zakrijem si obraz z obema rokama, uprem komolca ob kolena in jočem, kakor gotovo še svoje žive dni nisem tako jokal...

Kmalu se me začne lotevati hripavost radi silnega jokanja. Dvignem se in se boječe ozrem naokoli. Živega bitja ni bilo nikjer videti. Samo Fidel je sedel še vedno na istem mestu.

Potegnem robec iz žepa, si obrišem solze in nenadoma mi pride kakor blisk misel v dušo: pa mar ne veruješ v predobrega, vsemogočnega Boga, ki ti more tu edini pomagati? Zakaj obupuješ in se ne zatečeš k Njemu?

In takoj se vržem na kolena, sklenem roki in zakličem glasno iz globočin svojega srca: »Vsemogočni Bog! Ljubi, ljubi Bog, pomagaj mi vendar najti bratca! Ah, pomagaj mi, pomagaj mi...!«

Nazadnje vstanem in sedem zopet na kamen. Ozrem se na vse strani in gledam, ali pride pomoč, katero sem prosil Boga. Pa nikjer je ni bilo videti. In vendar je prihajala. A prišla ni od zunaj, temveč od znotraj.

Čudovit mir se mi je naselil vsrce, ki je bilo prej tako razburkano in nenavadna luč se je razlila čez mojega duha. Bilo mi je, kakor da je Bog uslišal mojo molitev in da mi bo zdaj gotovo pomagal. — Pa bilo mi je obenem jasno, da moram tudi jaz sam storiti vse, kar morem, da se izkopljem iz tega obupnega položaja. Tolikokrat sem slišal mater reči: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.« Zdaj se spomnim teh besed in sklenem biti pogumen in porabiti vse svoje moči in vso odločnost. Toda biti moram tudi moder in previden, sem si rekel, in delati brez vihravosti.

Zdaj je bilo konec vsega jokanja in ihtenja, vseh tožba in vzdihovanja.

Takoj začnem premišljevat, kako bi Maniju kar najbolje mogel pomagati. Ali naj začnem zopet teči? Ne, to ne gre. Zgolj z lastnimi nogami tu ne dosežem ničesar. Saj vendar ne morem dohiteti ubeglega divjega konja. Treba da si drugod iščem pomoči. — Brž se mi posveti: drugega konja si moram omisliti. To je vse, kar mi je treba zdaj storiti. Konju na hrbtu lahko začnem dirko za Manijevim konjem. In konj je tukaj gotovo dovolj.

Dvignem se. Opomogel sem si bil in bolečina v prsih je začela po-nehavati. — V katero smer pa naj krenem, da najdem jahanca? Premislim in kmalu mi je stvar jasna. Malo prej sem bil videl na južni strani tupatam trato, nekaj manjših globeli in nižav. Prav gotovo najdem konja. Saj si iščejo vedno takih mest.

Grem torej prav mirno proti jugu. Fidel koraka — tokrat nekoliko proti volji — za mano.

Gledam na vse strani, splezam na vsak večji kamen in na vsak griček, da bi se bolj razgledal. Pa bilo je vse zastoj. Vendar poguma nisem zgubil. Bil sem prepričan, da bo moje prizadevanje končno uspelo.

Mlada misijonarja

(Nadaljevanje.)

Vroč je zares tako,
daleč Afrika ne bo.«
»Malo zdaj počijva,
da ostaneva še živa.«

»Ali ne sedi divjak?«
»O, seveda, ravno tak,
je naslikan bil v Misj'onih,
Lojzek, Lojzek, Afrika,
saj sem rekla, da bo ta!«

Po dolgem iskanju izsledim nazadnje v svoje nepopisno veselje na južni strani pasočega se konja.

Ta pogled je vplival na moje srce kakor skrivnosten čar. Pot je šla navzdol, tako da mi ni bilo več tako težko.

Ko pridem konju tako blizu, da sem ga mogel natančno videti, me zopet nekaj zelo veselo iznenadi: opazim namreč, da je to eden izmed sivcev. Tako bomo odslej imenovali tega konja. — Izvrstni jeklenosivi konji iz Eyjafjörzura so izmed najboljših islandskih.

Na mah obstanem: domislil sem se namreč, da nimam več pri sebi motvoza, ki sem ga bil prej rabil za vajeti. Saj je divji konj oddirjal z njim. Ledenomrzlo me spreleti po hrbtu, kajti brez motvoza kot vajeti mi tudi najboljši konj nič ne pomaga. Naglo preiščem vse žepe in nazadnje v veliko srečo najdem dva komolca dolgo vrvico. Kako sem je bil vesel! Pa še ena težava je bila: kruto bi bilo privezati tako tanko vrvico konju za spodnjo čeljust. Ubogo žival bi lahko zelo ranila.

Kaj naj naredim? Mislim in mislim in se končno domislím, da bi iztrgal kos iz podloge svojega suknjiča. — Kakor sem mislil, tako sem

»K njemu grem, da ga krstim,
in za večnost pridobim!«
Tiho se približata ...
Lojzek sname svoj klobuk:

»Čakaj pojdeva oba,
blagoslov naj Bog nam da!«
»Dober dan, gospod divjak,
ali ste že krščeni?«

tudi storil. Zvijem dolgi kos blaga v vrv in ga potem privežem ob tanki motvoz: tako je bilo preskrbljeno za uzdo in za žvale.

Zdaj pa je bilo treba izvrstnega jeklenosivega jahanca ujeti!

Da ga ne bi Fidel v svoji gorečnosti z lajanjem preplašil, pokličem zvestega spremljevalca k sebi in mu skušam z znamenji in besedami dopovedati, da se mora krotiti ter se lepo in čedno vesti. — Ko sem ga tako opominjal, je neprestano in zelo pazno upiral svoje razumne oči name in kakor vedno močno mahal z repom. To mi je bil jasen dokaz, da me modri pes razume. Dalje ga še poučim, da naj hodi za mano in nato grem polagoma in previdno proti pasočemu se konju.

O, da krasna žival le ne bi bila plaha in da mi ne zbeži — si mislim trepetaje in v strahu.

Ko se mu končno približam na kakih dvajset korakov, se neha pasti, se obrne z glavo počasi proti meni in me pozorno gleda. Bližam se mu prav nalahko ... Tedaj se ponosna žival nenadoma obrne in zbeži dol po bregu ...

O ti moj Bog, kaj naj zdaj storim? Da bi tekel za njim, mi ne bi nič koristilo, žival bi postala še plašnejša. Zato sem stal in zopet premišljeval. Mogoče se je bal Fidela? Zato odvedem psa za velik kamen,

»Kaj se brigaš ti za to,
če mam dušo krščeno?«
Rika vsa preplašena
tri korake gre nazaj...
Lojzek pa zravna se ves,

mis'jonar je čez in čez...
Vpraša ga še bolj prijazno:
»Dobri moj gospod divjak,
če ste krščeni, povejte,
mis'jonar sem, le pogledjte!«

ki je bil tam blizu, in mu velim, naj leže in tam lepo in pokorno ostane, dokler ga ne pokličem. Bil je pokoren in šel sem naprej.

Komaj naredim par stopinj, se priplazi z repom med nogami za mano. Spravim ga takoj zopet za kamen in čeprav zelo nerad, mu prav ostro in s strogim obrazom zapovem, naj ostane tam. Fidel se vrže na hrbet in pomoli vse štiri od sebe v znak kesanja in brezpogojne pokorščine. Nato zopet odidem. Ko grem nekaj časa, se obrnem in vidim zopet, da je Fidel zapustil svoj prostor za kamnom in da hrepeneče in tiho cvileč gleda za mano. S pretnjami mu zopet ukažem, naj ostane, kjer je bil. Tedaj dobra žival sede poleg kamna in gleda žalostno za mano.

Jaz pohitim naprej. Kmalu zapusti Fidel kljub vsem ukazom kamen in s ponovnimi odločnimi znamenji sem ga moral pripraviti do tega, da vsaj ne pride preblizu.

Nekoliko bolj spodaj se je bil konj zopet ustavil na trati z zelo visoko travo. Kar moči previdno se bližam zeleni travni ter pri tem zdaj pa zdaj s pretečim mahanjem odženem Fidela, ki si mi je vedno bolj bližal.

Ko končno pridem do visoke trave, ležem na tla in se začnem plaziti po vseh štirih proti lepemu konju. Kmalu začutim v travi tiho šuštenje: bil je Fidel, ki je prišel prav do mene. A zdaj je bil previden, plazil se

»Misliš, da sem res divjak,
kaj izgledam kot bedak?«

»Oprostite mi, gospod,
ali nismo v Afriki,
med pogani divjimi?«

»Sanjaš, ali kaj ti je,
ali ne poznaš Slovenije?
Ali se norčuješ,
In čemu nek' nosiš križ,
ko v vročo Afriko hitiš?«

je popolnoma tiho za mano, ne da bi se sploh kaj oglasil. Ker je bil tako tih, sem ga pustil v miru.

Tedaj poprosim Boga in vse dobre duhove, naj mi pomorejo. — Ko se konju toliko približam, da me je lahko dobro slišal, začnem žvižgati na tisti posebni način, kakor delajo navadno na Islandskem, če hočejo uloviti plašljivega konja. Žvižgam v visokem glasu in zategnjeno, pazem pri tem, da nikdar ne preneham. V veliko veselje kmalu zapazim, da glasovi učinkujejo kakor navadno: konj se neha pasti, dvigne glavo pokonci, gleda naravnost predse in stoji nepremično, kakor da je pričaran na prostor. Iz previdnosti sežem z levico nazaj in potisnem Fidela v globoko travo; nato počasi vstanem. Konj ni gledal ne na levo ne na desno in se ni prav nič premaknil.

Ne da bi prenehal z žvižganjem stojim v nekaj sekundah čisto zraven njega in mu položim roko na grivo ... Dosegel sem, kar sem hotel. Zdaj je bil vjet. Potrepljem in pogladim ga po močnem vratu, da ga popolnoma pomirim; nato mu potisnem prav nalahko »vajeti« v gobec. Ko mu privežem kos blaga za spodnjo čeljust, potrese nekaj krat začenjen z glavo. Takih žval menda dotlej še nikdar ni imel med zobmi.

Ne bi mi bilo mogoče popisati, kako polajšanega in srečnega sem se tedaj čutil; saj zdaj sem imel to, česar mi je bilo najbolj treba, namreč konja za ježo. In kako lep, močan in ognjevit konj je bil to!

Zahvalim Boga in trdno začnem upati, da najdem Manija.

Tudi Fidel je bil vesel. Zopet je lajal, poskakoval in rajal. Kajti ker je bil razumen, je prav dobro vedel, da bo zdaj treba pošteno teči. In to je bilo vedno njegovo veselje.

Takoj odvedem krasnega konja k nekemu kamnu. Od tu se mi je posrečilo zlesti mu na močni hrbet. Potem ga obrnem proti jugozapadu, ga udarim nekaterikrat z nogama v boke in tekel je voljno v smeri, kjer je moral biti moj ubogi, mali Mani — tam kje daleč, daleč.

(Dalje prihodnjič.)

Rešitev vgank.

Rešitev I. vganke v snopiči oktoberskom se glasi:

M
čast
Kraljica
devic
vlada j v
naših srcih
Mariji

Rešitev 2. vganke se glasi: Bodimo trezni.

Obe so rešili: **Kous Jožefa, Pertoča 73.** Piše nam, ka že dve leti ma: **M. Ogracek** i se njemi jako veseli. — **Zver Štefan, Odranci 251.** Piše, ka ves radosten vzeme iz rok širitelice **M. Ogracek.** — **Jerebic Jožef i Rozika v Beltincih.** Rozika ob prvim piše strici, brat Jožek se pa je jezerokrat zahvaljuje za doblene dare. — **Hajdinjak Alojz i Marija, Odranci, 27.** — **Špilak Jožef, žizki 58, škafar Franc, M. Sobota, Graj Verona, G. Bistrica hš. 12,** piše nam prvikrat, kak i **Tkalec Verona, G. Bistrica 119, Drvarič Marija, Satahovci 49, Kreslin Matilda, G. Bistrica.** Vsi dobijo brezplačno Kalendar.

Pošta. Vsi širitelje i širitelice **M. Ograceka,** poberte do 8. dec. vküp vso naročnino i jo pošlite notri. Naprej pa mora vsaki plačati polovico, to je 2 Din. Do novoga leta morate teva 2 Din notri pobrati i odposlati. **Antolin Viktor i Hajdinjak Aloj, M. Sobota.** Hvala na lepom pozdravi. Lepo se včita, še lepše pa oponašajta.

Skrb naše širiteljice za misijone

Kreslin Matilda, naša mala širitelica je nabrala na Gornjoj Bistrici na misijone 56 Din. Darüvali so njej dragevole tak, kak je ona drage vole, z lübezni do Boga pobirala, ka se tembole razširi bože kralstvo. V dinaraj so njej sledeči darüvali: **Krampač Marija, 1; Krampač Roza, 1; šümen Kata, 1; Ütroša Ignac, 1; Balažic Eufemija, 1; Vučko Kata 1.**

Balažic Treza, 0.75; Lebar Jožef, 0.50; Kolenko Ivan, 0.50; Balažic Cecilija, 0.50; Jakšič Bara, 0.50; Vučko Verona, 0.50; Perša Kata, 0.50; Vučko Mihal, 0.50; Kūzma Ivan, 0.50; Ritlop Jožef, 0.50; Kustec Marija, 0.50; Šernek Marija, 0.50; Kustec Matjaš, 0.25; Vučko Ana, 0.25; Vuk Karol, 1; Lebar Magda, 1; Šernek Ivan, 1; Zadavec Magda, 1; Plej Magda, 1; Kreslin Martin, 2; Vučko Adolf, 10; Makarovič Antonija, učiteljica, 3.50; Gonza Treza, 2; Vučko Matjaš, 2; Kustec Jožef, 2; Kelenc Ana, 2; Kolarič Marija, 2; Horvat S. Ivan, 1.50; Ritlop Jožef, 1.25; Perša Ivan, 1; Doma Marija, 1; Zakojč Treza, 1; Hozjan Martin, 1; Jakšič Ana, 1; Smodiš Roza, 1; Jakšič Marija, 1; Ivko Štefan, 1; Krampač Štefan, 1; Lebar Kata, 1 Din.

Nove vganke

I.

Razvrsti črke tako, da dobiš navzdol ime in priimek slovenskega pesnika; v vodoravnih vrstah pa dobiš besede, ki pomenijo:

1	a	1. soglasnik
2	a a b	2. izkleše kipar
3	č č d	3. žensko ime
4	e e e	4. ima vsak v ustih
5	e e e	5. število
6	g g i i k	6. igra v cerkvi
7	k k l l m	7. del dreveša
8	n n n o o	8. pojav ob nevihti
9	o o o o p	9. čuva gozdove
10	r r r	10. je v njem pijača
11	r r s	11. se rabi pri zvonjenju
12	s s s	12. ima vsak človek
13	t v v	13. je vsak moški
14	z	14. soglasnik

II.

Navzdol in počez se bere v sredini ime slovenskega pisatelja; vodoravno pa dobiš:

1	a	1. soglasnik
2	a c e	2. se dela iz mleka
3	e f f g g	3. ima vsaka stvar
4	i i i k n n o	4. ime slovenskega pisatelja
5	r r r r s	5. zver v južnih krajih
6	z z z	6. človek, ki tujo stvar vzame
7	ž	7. soglasnik

Vganke je posati do 25 decembra. Ki reši pravilno, dobi za dar kalendar novi.